

בש"פ 8809/15 - עו"ד מחמד עאבד נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 8809/15

כבוד השופט ח' מלצר
עו"ד מחמד עאבד

לפני:
המבקש:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיב:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי חיפה (כב' השופט י' ליפשיץ) מתאריך 06.12.2015 ב-מ"ת 11947-04-14

תאריך הישיבה: י"ז בטבת התשע"ו (29.12.15)

בשם המבקש: עו"ד אחמד חמזה יונס

בשם המשיבה: עו"ד עידית פרג'ון

החלטה

1. לפני ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי חיפה (כב' השופט י' ליפשיץ) ב-מ"ת 11947-04-14, בגדרה נדחתה בקשתו של העורר לביטול התנאי המגביל שהוטל עליו - שלא לעסוק במקצוע עריכת דין עד תום ההליכים הפליליים המתנהלים נגדו.

להלן אביא את עיקרי הנתונים הצריכים לעניין.

2. העורר, עורך דין במקצועו, הפעיל במועדים הרלוונטיים לענייננו משרד עורכי דין בבענה. בתאריך 07.04.2014 הוגש נגד העורר כתב אישום, המייחס לו את העבירות הבאות: מתן שירות להתאחדות בלתי מותרת (ריבוי עבירות לפי סעיף 185(1)(ג) לתקנות ההגנה (שעת חירום), 1945); מגע עם סוכן חוץ (עבירה לפי סעיף 114 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין)); איסור פעולה ברכוש טרור למטרות טרור (עבירה לפי סעיף 8 (א) לחוק איסור מימון טרור, תשס"ה - 1995) (להלן: חוק איסור מימון טרור); איסור פעולה ברכוש טרור (עבירה לפי סעיף 9 (א) (2) לחוק איסור מימון טרור); הלבנת הון (עבירה לפי סעיפים 3(א) (א) 3(א)(1), 3(ב) ו- 9 (ב) לחוק איסור הלבנת הון, תש"ס - 2000 (להלן: חוק איסור הלבנת הון) וכן עבירות מרמה לפי פקודת מס הכנסה.

3. על פי האמור בחלק הכללי של כתב האישום, בסביבות שנת 2004 העורר החל לשתף פעולה עם משרד עורכי דין משכם בייצוג פעילים של ארגון החמאס, שהינו ארגון מחבלים, במשמעות חוק העונשין. במסגרת זו, העורר נהג לבקר עצורים המשתייכים לארגון החמאס, לרבות עצורים מנהלים ואסירים, שהיו עצורים בבתי כלא שונים בישראל. בעבור פעילות זו, כך נטען, העורר קיבל שכר על בסיס חודשי.

כמו כן, על פי מה שנכתב בכתב האישום - החל משנת 2012 העורר עסק, יחד עם אחרים, בהעברת מסרים בין כלואי חמאס הנמצאים בבתי הכלא בישראל, בינם לבין עצמם, בינם לבין בני משפחותיהם, וכן מהם אל נציגי ארגון החמאס בעזה. זאת הוא עשה, כך נטען, בידעו שיש בכך כדי לשרת את הנהגת החמאס בכלא ומחוצה לו.

4. בכתב האישום מפורטים שמותיהם של 12 כלואי חמאס המשתייכים לבכירי הנהגת ארגון החמאס, שהם בין האנשים שנטען כי העורר נהג לבקר בבתי הכלא השונים ולהעביר מסרים ביניהם ואליהם. המסרים שהועברו, על פי כתב האישום, היו מסרים ארגוניים באופיים, שנגעו, בין היתר, לנושאים הבאים: תיאום צעדי מחאה והזדהות בין הנהגת הארגון והכלואים, לרבות שביתות רעב והחרמת בתי המשפט; בקשות לסיוע בעניינים הנוגעים: לתנאי הכליאה, העברה בין בתי כלא; דיווחים ועדכונים אודות כלואי הארגון המצויים בהפרדה או בבידוד ודיווחים אודות אירועים חריגים הקשורים בכלואי הארגון; הבהרות מבכירי הארגון כיצד לפעול בפן ההסברתי מול התקשורת; תיאום הכנסת כספים לבתי כלא שונים, ועוד.

על פי הנטען העורר (ואשתו שהתלוותה אליו בחלק מן המקרים) נהג לכתוב את המסרים מפי כלואי הארגון, ולאחר מכן הוא פעל להעברתם בין כלואי הארגון או מהם אל מחוץ לכותלי הכלא.

5. בתמורה להעברת המסרים הנ"ל - העורר קיבל, על פי הנטען, סכומי כסף בהיקף כולל של כ- 1.4 מיליון ש"ח, שמקורם בארגון החמאס, בידעו כי זהו מקור הכספים. חלק גדול מן הכספים התקבל במזומן, וזאת במטרה להסוות את העובדה כי מדובר בכספי טרור שמקורם בעזה, ותוך כוונה שלא לדווח על הכנסת הכספים, כנדרש בסעיף 9 לחוק איסור הלבנת הון וכן במטרה להתחמק מתשלום מס.

6. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע בתאריך 11.05.2014, בהחלטה מנומקת ומפורטת, כי בעניינו של העורר קיימות ראיות לכאורה, אשר מקימות סיכוי סביר להרשעתו במיוחס לו, וכן כי קיימת עילת מעצר, מכיוון שהעבירות המיוחסות לעורר הינן עבירות ביטחון, המקימות חזקת מסוכנות. עם זאת, בית המשפט המחוזי הנכבד מצא כי חרף חומרת מעשיו הלכאוריים של העורר, שבוצעו על פני תקופה ארוכה ובמקרים שונים – ניתן לאיין את מסוכנותו על ידי חלופה שאינה מעצר מאחורי סורג ובריח. לפיכך, הורה בית המשפט המחוזי הנכבד על שחרורו של העורר בתנאים מגבילים, ואלו הם:

א. מעצר בית בביתו שביישוב בעינה, תוך הותרת "חלונות התאוררות" יומיים, ובלבד שהדבר יהיה בתחומי היישוב בלבד.

ב. הפקדת סכום של 100,000 ש"ח במזומן או בערבות בנקאית.

ג. חתימה על התחייבות עצמית בסך של 250,000 ש"ח.

ד. שלוש ערבויות צד ג' בסך של 100,000 ש"ח לכל ערב.

ה. איסור יצירת כל קשר עם עדי התביעה שאינם שוטרים.

ו. צו לעיכוב יציאה מהארץ.

ז. איסור לעיסוק במקצוע עריכת דין עד לתום ההליכים המשפטיים הנוכחיים המנוהלים כנגד העורר.

התנאים הנ"ל הוקלו עם חלוף הזמן, ונכון ליום הגשת הבקשה לעיון חוזר, שהיא מושא הערר שבפני – התנאים המגבילים היחידים שנותרו בהקשר לעורר הצטמצמו למעצר בית לילי, ולאיסור עיסוק במקצוע עריכת הדין (ראו למשל: החלטות מתאריכים 10.06.2014, 03.07.2014, 05.02.2015).

7. העורר הגיש בקשה להתיר לו לשוב ולעסוק בעריכת דין בתחום האזרחי, ובפיקוחה של אשתו, שאף היא עורכת דין. בקשתו נדחתה בהחלטה מתאריך 05.02.2015. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי המעשים המיוחסים לעורר מלמדים על הפרת אמון ברמה גבוהה, במיוחד מכיוון שעל פי הנתען – העורר ביצע את המעשים המיוחסים לו בתפקידו כעורך-דין, ונוכח הקשר ההדוק שבין מקצוע עריכת הדין לבין עקרונות שלטון החוק והשמירה על החוק.

8. בחלוף הזמן, העורר הגיש בקשה לעיון מחודש בבקשתו לעבוד כעורך דין, וכן ביקש לבטל את תנאי מעצר הבית הלילי. העורר הפנה להחלטות שניתנו ביחס לנאשמים אחרים בפרשה מקבילה ודומה, שענינה גם בעורכי דין שביקרו במסגרת תפקידם אסירי חמאס, וניצלו את הביקורים לשם העברת מסרים, ואשר להם הותר לשוב ולעבוד כעורכי דין (ראו החלטות של בית המשפט המחוזי בירושלים מתאריכים 21.05.2015; 17.06.2015 ו-22.06.2015 ב-מ"ת 8347-04-14 (להלן: ההחלטות בפרשת אבו סנינה)).

9. בתאריך 06.12.2015 בית המשפט המחוזי הנכבד קיבל את הבקשה לעיון חוזר בחלקה, שכן ביטל את מעצר

הבית הלילי של העורר, ואולם לא התיר לו לשוב לעבודתו כעורך דין. בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי עניינו של העורר נבדל מעניינם של האחרים, שנזכרים בהחלטות בפרשת אבו סנינה, מבחינה כמותית ואיכותית, במובן זה שהעורר הואשם באישומים רבים יותר, שנמשכו לאורך זמן רב יותר, וכן מכיוון שמעורבותו במעשים משמעותית יותר. עוד נקבע כי בניגוד להחלטות בפרשת אבו סנינה, שהתבססו, בין היתר, על כך שהליכים בעניין דשם מתנהלים בקצב איטי – בפרשה שלפנינו קצב ניהול ההליכים הינו סביר יחסית. לפיכך, בית המשפט המחוזי הנכבד קבע כי אין מקום לשנות מההחלטה מתאריך 05.02.2015, ואין מקום להתיר לעורר לשוב בשלב זה לעסוק במקצועו כעורך דין. עם זאת, בית המשפט המחוזי הנכבד מצא כאמור כי ניתן לבטל את מעצר הבית הלילי, נוכח התקופה שחלפה ללא הפרות מצידו, כלל נתוני הפרשה ותכלית מעצר הבית.

החלטה זו היא מושא הערר שבפני.

נימוקי הערר

10. לטענת העורר, נוכח הזמן הרב שחלף מעת הגשתו של כתב האישום היה מקום להורות על ביטול התנאי המגביל אותו מלעסוק במקצוע בו פעל שנים רבות ושהוא מקור פרנסתו, ובפרט מכיוון שטרם הוכחה אשמתו. לטענתו לא נשקפת כל סכנה הימנו לביטחון הציבור, וחזרתו למקצוע לא תקל עליו לבצע עבירות דומות לאלו המיוחסות לו בכתב האישום נוכח מגבלות שהוא מוכן לקבל על עצמו. מעבר לכך, לשיטתו של העורר, בית המשפט המחוזי שגה בהבחינו בין עניינו לבין ההחלטות בפרשת אבו סנינה, וכי יש להתיר גם לו לשוב לעבודתו, כפי שבית המשפט המחוזי בירושלים הורה לגבי האחרים בפרשת אבו סנינה.

הדיון בבקשה וטענות הצדדים בגדרה

11. בדיון שנערך לפני, חזר בא-כוח העורר על טענותיו בערר שהגיש. בא-כוחו של העורר טען עוד כי ככל שאכן נשקפת מסוכנות מן העורר, ניתן לאיין אותה על ידי הטלת מגבלות על עבודתו כעורך דין (למשל להגבילה לתחום המעמד האישי בלבד), ואין לשלול ממנו את עצם היכולת לעסוק במקצוע.

12. לטענת המשיבה, בגין חומרתם של המעשים השונים המיוחסים לעורר אין לאפשר לו לעסוק במקצוע עריכת הדין. כמו כן ציינה המשיבה כי פרשת התביעה בתיק העיקרי קרובה לסיומה, וגם משום כך אין מקום לשנות מההחלטתו של בית המשפט המחוזי הנכבד.

דיון והכרעה

13. לאחר עיון בבקשה שלפני ובחומר שצורף לה ושמיעת טענות ב"כ הצדדים – הגעתי למסקנה כי דין הבקשה להידחות. הטעמים לכך יובאו להלן.

14. העורר הוא עורך דין שביצע, לכאורה, על פי הנטען, מעשים חמורים, במסגרת תפקידו, זאת תוך ניצול הרישיון שניתן לו לעסוק במקצוע עריכת הדין. לפיכך, מדובר בהפרת אמון מהדרגה הגבוהה ביותר. לעניין זה יפים הדברים שנאמרו ב-בש"פ 3631/14 אסקאפי נ' מדינת ישראל (12.06.2014):

"עצם מתן הרישיון לעסוק בעריכת דין מחייב את עורך הדין לעמוד בדרגה גבוהה ביותר של שמירה על נקיון כפיים, והפרת האמון שניתן בו מתוקף מקצועו ומעמדו יוצרת משבר אמון קשה ביותר, שכן לא ניתן לנהל חברה מתוקנת מבלי שהאזרחים והרשויות יוכלו לסמוך על עורכי הדין שלא ינצלו את מעמדם לביצוע עבירות פליליות... יש לראות בעורך דין שסרח בבחינת מי שכבר הפר חובת אמון מיוחדת וניצל את מלוא האשראי שניתן לו על ידי מוסדות המדינה, אשראי שניתן, בין היתר, נוכח הצהרתו בעת קבלתו כחבר בלשכת עורכי הדין: "אני מתחייב לשמור על כבוד המקצוע של עריכת-הדין ובמילוי תפקידי אפעל לטובת שולחי בנאמנות ובמסירות ואעזור לבית המשפט לעשות משפט" (כלל 6 לכללי לשכת עורכי הדין (קבלת חברים ללשכה וחידוש החברות), התשכ"ב-1962). "" (שם, בפיסקה 7).

15. נוכח חומרת המעשים המיוחסים לעורר, והפרת האמון העולה מהם, לא ניתן לאפשר לו בשלב זה לשוב ולעסוק בעריכת דין, זאת בשם לב לאישומים המיוחסים לו, אשר להם זיקה ישירה לעיסוקו כעורך דין, ובהתחשב בקיומן של ראיות לכאורה (ראו עוד: בש"פ 10937/07 ברקו נ' מדינת ישראל (09.01.2008)).

16. זאת ועוד – אחרת. כפי שקבע בית המשפט המחוזי הנכבד, דומה כי אכן ישנה חשיבות להבחנה בין עניינו של העורר לבין ההחלטות בפרשת אבו סנינה, וזאת ממספר טעמים:

ראשית, בניגוד לחלק מהנאשמים שם שלעניינם הפנה העורר – דומה כי מעורבותו של העורר במעשים המיוחסים לו פה היתה מרכזית ומשמעותית הרבה יותר. יתר על כן – העורר נאשם באישומים חמורים נוספים (שגם הם קשורים בקשר הדוק לעיסוקו כעורך דין) ובתוך אלה עבירות על חוק איסור מימון טרור, חוק איסור הלבנת הון ופקודת מס הכנסה (והשוו: בש"פ 5319/15 ערטול נ' מדינת ישראל (16.08.2015)).

שנית, ההליכים אליהם הפנה העורר מתנהלים שם מזה כשנתיים, ואין כל צפי לסיומם, זאת בניגוד להליכים בהליך שלפנינו, שבהם, לטענת המשיבה, פרשת התביעה מתקרבת לסיומה (לעניין קצב שמיעת הטענות ראו והשוו: בש"פ 2035/15 מדינת ישראל נ' עיסאווי (27.4.2015)).

לא זו אף זו – העורר מבקש, למעשה, לחזור לעסוק במקצוע עריכת הדין בפיקוחה של אשתו, שעל פי הנטען בכתב האישום התלוותה אליו בחלק מן המקרים לביקורים שבמהלכם ביצע את המעשים המיוחסים לו, זאת מבלי שאשתו הציבה לו גבולות ומנעה הימנו את ביצוע העבירות הנטענות. גם משום כך ההסדר המוצע ע"י העורר – איננו קביל.

17. נוכח כל האמור לעיל - הערר נדחה.

ניתנה היום, ו' באדר א' התשע"ו (15.2.2016).

ש ו פ ט
